

Смернице организацијама цивилног друштва за
пријављивање за учешће

у Програму подршке цивилном друштву

„Дијалог промена“

Датум објаве

26.04.2022. године

Рок за пријаву

20.05.2022. године до 15:00h

dijalogpromena.bos.rs

Пројекат „Дијалог промена: Подршка реформама кроз
сарадњу организација цивилног друштва и јавних власти“

Смернице организацијама цивилног друштва за пријављивање за учешће у Програму подршке цивилном друштву „Дијалог промена“

Садржај

1. Програм подршке пројектима организација цивилног друштва усмереним на дијалог, решавање проблема и позитивне промене у јавним политикама “Дијалог промена”	4
1.1. Увод	4
1.1.1. О дијалогу, ЕУ интеграцијама и реформским процесима: зашто је то битно за организације цивилног друштва?	4
1.2. Циљеви и очекивани резултати Програма подршке пројектима „Дијалог промена“ ..	6
1.3. Тематске области за подршку	7
1.4. Структура Програма подршке пројектима „Дијалог промена“, врсте активности и средства за реализацију	7
1.4.1. Финансијска подршка	7
1.4.2. Развој и унапређење специфичних знања и вештина везаних за дијалог са јавним властима, осмишљавање, праћење и евалуацију јавних политика	8
1.4.3. Експертска и менторска подршка	8
2. Правила и услови за учешће организација цивилног друштва у Програму подршке пројектима „Дијалог промена“	8
2.1. Општи услови за учешће	8
2.1.1. Носилац пројекта	9
2.1.2. Партнерске организације	10
2.2. Активности за које се може тражити подршка кроз Програм подршке пројектима „Дијалог промена“	10
2.3. Дозвољени и недозвољени трошкови у оквиру програма подршке Дијалог промена	12
2.3.1.	12
Шта су дозвољени трошкови?	12
2.3.2. Шта су недозвољени и неоправдани трошкови?	13
2.4. Број дозвољених пријава	13
3. Правила за подношење пријава	13
3.1. Како изгледа процес пријаве?	13
3.2. Како поднети предлог пројекта за учешће на Програму подршке пројектима „Дијалог промена“?	14
3.3. Упутство за електронску пријаву у Фази 1 селекције	14
3.4. Неопходна документација за подношење пријаве у Фази 1	15
3.5. Пријаве за учешће у Фази 2	15
3.6. Рок за подношење пројекта	15

3.7.....	15
Додатне информације	15
4. Оцена предложених пројектних идеја.....	17
4.1.1 Критеријуми за оцену пријава у Фази 1.....	17
4.2. Обавештавање о резултатима конкурса у Фази 1	20
4.3. Стандардна правила и праксе Европске уније.....	20
5. Оквирни временски период за реализацију Програма	20
6. Правила видљивости и приступ информацијама	21
7. Контакти	21

1. Програм подршке пројектима организација цивилног друштва усмереним на дијалог, решавање проблема и позитивне промене у јавним политикама “Дијалог промена”

1.1. Увод

Програм подршке пројектима организација цивилног друштва усмереним на дијалог, решавање проблема и позитивне промене у јавним политикама “Дијалог промена” (у даљем тексту Програм подршке пројектима „Дијалог промена“) спроводи Београдска отворена школа у оквиру пројекта “Дијалог промена: Подршка реформама кроз сарадњу организација цивилног друштва и јавних власти” (у даљем тексту: Пројекат). Пројекат се спроводи у партнерству са Министарством за људска и мањинска права и друштвени дијалог Владе Републике Србије, Републичким секретаријатом за јавне политике Владе Републике Србије, Центром за јавне политике ЕУ Универзитета у Београду, Олоф Палме Центром као и у сарадњи са Уредом за удруге Владе Републике Хрватске.

Пројекат је усмерен на пружање доприноса реформама у Србији кроз дијалог заинтересованих страна, са посебним фокусом на дијалог организација цивилног друштва (ОЦД) и јавних власти. Циљеви Пројекта су усмерени на пружање подршке дијалогу о јавним политикама заснованом на подацима и сарадњи ОЦД и јавних власти као и на јачање капацитета ОЦД за осмишљавање, спровођење, праћење и евалуацију јавних политика. Кроз имплементацију пројекта, радиће се и на упознавању шире јавности о потреби и резултатима дијалога ОЦД и јавних власти у процесу доношења одлука и решавања проблема у заједници.

У фокусу Пројекта је подршка пројектима ОЦД усмереним на дијалог и позитивне промене у заједници као и подршка истраживањима чији ће се резултати користити у наредној фази за дијалог између ОЦД и јавних власти који је заснован на доказима и подацима. Активности на пројекту су, такође, усмерене на јачање капацитета ОЦД за делотворно укључивање у процесе доношења одлука и креирање јавних политика.

Пројекат је подржан од стране Делегације Европске уније (ЕУ) у Србији, и биће реализован у периоду од 2021. до 2023. године.

1.1.1. О дијалогу, ЕУ интеграцијама и реформским процесима: зашто је то битно за организације цивилног друштва?

Без дијалога нема демократских реформи, унапређења владавине права и заштите, унапређења и промоције људских права. Дијалог ОЦД и јавних власти је од суштинског значаја за унапређење реформских процеса у Србији, нарочито оних који се спровode у процесу придруживања Србије ЕУ. Дијалог ОЦД и јавних власти обезбеђује активно учешће, равноправност учесника у процесу, али и транспарентност и одговорност свих укључених актера током процеса решавања заједничких проблема и остварења развојних потенцијала заједнице. Дијалог ОЦД и јавних власти у процесу европских интеграција Србије представља идеалан оквир за удруживање ограничених ресурса и долазак до прихватљивих решења у оквиру реформских процеса који треба да обезбеде и унапреде примену правних тековина ЕУ и прихватање европских стандарда и вредности.

Према последњим доступним подацима из 2020. године цивилно друштво у Србији обухвата 36.664 удружења грађана и 949 задужбина (1625 нових удружења, 51 задужбина и фондација регистровано је у 2020). Снажно цивилно друштво је кључна компонента сваког демократског система и државне институције треба да га препознају и третирају као такво. Потребни су, међутим, даљи напори за обезбеђење системске сарадње између јавних власти и организација цивилног друштва. Снажно цивилно друштво је кључна компонента сваког демократског система и државне институције треба да препознају и третирају исто као такво¹. У претходном периоду, урушавање подстицајног окружења за цивилно друштво је забележено у областима које се односе на законодавни оквир, јавно заговарање и имиџ организација цивилног друштва у јавности.² Закон о планском систему, измене Закона о локалној самоуправи и неколицина подзаконских аката су у претходном периоду допринели побољшању оквира за укључивање организација цивилног друштва у процесе доношења одлука. Одрживе праксе за примену овог оквира, међутим, још увек не постоје. Укључивање организација цивилног друштва у процесе доношења одлука је спорадично, на *ad hoc* бази и пун потенцијал сектора још увек није искоришћен³.

Инклузивност и транспарентност процеса доношења одлука и реформских процеса у Србији се мора унапредити. Укључивање организација цивилног друштва у процесе доношења одлука, јавне консултације и расправе поводом доношења правних аката и стратешких докумената треба да буде одржива пракса, а не спорадични успех који зависи од добре воље органа јавних власти.

Најновији налази анализе Републичког секретаријата за јавне политике показују да удео усвојених закона током чије припреме је спроведен процес јавних консултација у складу са Законом о планском систему (ЗоПС) у укупном броју усвојених закона у календарској години је износио 35.71% у 2020 са циљаном вредношћу од 40% у 2021. години, док је удео донетих одредби током чије припреме је спроведен консултативни процес у складу са ЗоПС у укупном броју усвојених уредби у календарској години износио само 11.46% у 2020 са циљаном вредношћу од 15% у 2021.⁴

За јавне власти третирање ОЦД као равноправних партнера и њихово укључивање у дијалог је битно зато што се само на овај начин долази до остваривих решења проблема која су прихватљива за све. Кроз дијалог се ствара спремност партнера у дијалогу да учествују у активностима неопходним за решење проблема. Ствара се, такође, осећај заједничке одговорности за (не)успех у процесу – ово је од изузетне важности за несметан и успешан процес демократских реформи у процесу европских интеграција Србије.

Према најновијем истраживању Београдске отворене школе (БОШ), када је у питању учешће јавности у радним групама за доношење докумената јавних политика, закона и прописа на централном и локалном 59% анкетираних представника органа државне управе и 33% представника органа јединица локалне самоуправе сматрају да није било никаквих потешкоћа у организацији и раду ових радних група док организације цивилног друштва (ОЦД) наводе велики број потешкоћа у раду ових група како на централном тако и на

¹ Европска комисија, *Република Србија Извештај за 2021. годину који прати Саопштење Европске комисије упућен Европском парламенту, Савету, Европском економском и социјалном комитету и Комитету региона, Саопштење о политици проширења ЕУ за 2020. годину*, стр. 13.

² Национална коалиција за децентрализацију, *Америчка агенција за међународни развој (УСАИД), УСАИД Индекс одрживости организација цивилног друштва у Србији, 2020*

³ Бертелсман фондација, *Индекс демократске трансформације, Србија 2020*

⁴ Влада Републике Србије, *Програм унапређења управљања јавним политикама и регулаторном реформом са акционим планом за период 2021 – 2025, стр. 22*

локалном нивоу. Према ОЦД ови разлози се најчешће састоје у одсуству критеријума за именовање чланова радних група, одсуству информација о резултатима рада радне групе и одсуству уважавања доприноса ОЦД у радним групама.⁵

Организације цивилног друштва представљају идеалну спону између потреба грађана за решавањем конкретних проблема и обавезе јавних власти да у оквиру својих овлашћења укључе и ангажују одговарајуће ресурсе за решење тих проблема. Дијалог је за ОЦД битан зато што на овај начин имају могућност да заступају интересе грађана, осмишљавају решења и заговарају их у дијалогу са јавним властима. На овај начин се ОЦД намећу јавним властима као неопходан и одговоран партнер који је у стању да пружи конкретна решења за проблеме у заједници. Са друге стране, кроз дијалог са јавним властима ОЦД унапређују свој кредибилитет и углед пред грађанима будући да заговарају решења која су утемељена у конкретним потребама заједнице и која су настала као директан резултат консултација са грађанима.

Капацитети организација цивилног друштва да се активно укључе у дијалог са јавним властима у процесу решавања проблема на локалном, регионалном и националном нивоу, такође, варирају у зависности од конкретне области деловања. Организацијама цивилног друштва недостају техничка, специфична знања у појединим областима (нпр. енергетика, животна средина) која су неопходна за учествовање у дијалогу. Приметно је, такође, одсуство истраживања у великом броју јавних политика која би омогућила податке и неопходне информације за делотворан и ефикасан дијалог. Организације цивилног друштва треба да унапреде своја знања и разумевање постојећег оквира и пракси за укључивање у процесу доношења одлука као и за праћење и евалуацију конкретних јавних политика.

Организације цивилног друштва, такође, нису у стању да на делотворан начин искомунуцирају резултате свог рада према грађанима и јавности услед недовољних капацитета, недостатка ресурса и незаинтересованости медија да се баве делатностима сектора.

Програм подршке пројектима организација цивилног друштва усмереним на дијалог, решавање проблема и позитивне промене у јавним политикама „Дијалог промена“ је осмишљен да одговори на горе наведене изазове у сарадњи организација цивилног друштва и јавних власти.

1.2. Циљеви и очекивани резултати Програма подршке пројектима „Дијалог промена“

Циљ Програма подршке пројектима „Дијалог промена“ је пружање подршке конструктивном и делотворном дијалогу организација цивилног друштва и јавних власти, приликом доношења одлука и креирања јавних политика за решавање конкретних проблема у заједници.

Специфични циљеви Програма подршке пројектима „Дијалог промена“ су:

а) Унапредити постојеће и развити нове приступе у дијалогу различитих заинтересованих страна који је заснован на узајамном разумевању и партнерском приступу у доношењу одлука и унапређењу јавних политика;

б) Омогућити и промовисати употребу резултата истраживања за доношење одлука

⁵ Ђуровић, Јеринић, Радловачки, Павловић *Погледи на партнерство: Јавне политике, прописи и праксе учешћа организација цивилног друштва у процесима доношења одлука*, 2022, стр 109 – 126.

утемељених на доказима;

ц) Повећати видљивост, разумевање и свеукупно прихватање дијалога као кључног инструмента за доношење одлука и решавање проблема од јавног интереса.

Активности спроведене у оквиру програма подршке пројектима Дијалог промена треба да воде остварењу следећих **резултата**:

- 1) Постигнуто мерљиво побољшање у јавним политикама на локалном и/или националном нивоу, као резултат дијалога ОЦД и јавних власти;
- 2) Унапређен квалитет, садржина и структура дијалога за решење конкретних проблема у заједници;
- 3) Побољшано међусекторско партнерство између ОЦД, грађана, доносилаца одлука и медија;
- 4) Унапређена знања и вештине ОЦД-а за активно укључивање у процесе осмишљавања праћења и евалуације јавних политика;
- 5) Израђене препоруке за унапређење конкретних јавних политика, засноване на доказима, су делотворно искоришћене за дијалог ОЦД и јавних власти;
- 6) Унапређено разумевање о значају равноправног, одговорног и делотворног дијалога ОЦД и јавних власти за решавање конкретних проблема у заједници.

Од подносилаца предлога пројеката се очекује да јасно покажу како и у којој мери ће њихови пројекти допринети остварењу наведених циљева и очекиваних резултата Програма подршке пројектима организација цивилног друштва „Дијалог промена“.

1.3. Тематске области за подршку

Организације цивилног друштва могу да кандидују предлоге пројеката за Програм подршке пројектима Дијалог промена у оквиру следећих тематских области:

- Подршка демократском развоју;
- Унапређење и заштита људских права;
- Развој локалне заједнице;
- Заштита и унапређење животне средине и климатске промене;
- Унапређивање запошљивости;
- Социјална укљученост осетљивих група и
- Друге области од значаја за заједницу, а у којима се остварују циљеви и очекивани резултати Програма подршке пројектима Дијалог промена.

1.4. Структура Програма подршке пројектима „Дијалог промена“, врсте активности и средства за реализацију

За организације цивилног друштва подршка подразумева:

1. Финансијску подршку за спровођење пројеката;
2. Развој и унапређење специфичних знања и вештина везаних за дијалог са јавним властима, осмишљавање, праћење и евалуацију јавних политика и
3. Експертску и менторску подршку током реализације пројеката.

1.4.1. Финансијска подршка

Укупан **оквирни** износ за финансијску подршку у другој години Програма износи **420.000,00 €**.

Максимална укупна вредност по пројекту може бити у износу **до 20.000,00 €**. Овај износ обухвата обухвата финансијску подршку БОШ-а која износи 70%-90% укупног буџета, док остатак представља контрибуцију, односно, учешће подржане организације цивилног друштва који износи минимум 10%, а максимум 30% од укупног буџета.

Остали трошкови (учешће организације у финансирању пројекта) не смеју бити покривени ЕУ буџетима, већ морају бити финансирани из других извора. Одабране организације су у обавези да своје пројекте реализују у периоду **од 1. октобра 2022. до 31. јула 2023. године**.

Максимално трајање пројекта је 10 месеци.

Планирано је да се у другој години Програма подршке пројектима „Дијалог промена“ финансијски подржи 21 пројекат организација цивилног друштва.

БОШ задржава право да не додели сва расположива средства у случају недовољног броја квалитетних предлога пројеката.

1.4.2. Развој и унапређење специфичних знања и вештина везаних за дијалог са јавним властима, осмишљавање, праћење и евалуацију јавних политика

Организације цивилног друштва подржане кроз Програм подршке пројектима „Дијалог промена“ имаће прилику да додатно унапреде своје капацитете кроз:

- Програм обуке за осмишљавање, мониторинг и евалуацију јавних политика;
- Рад на изради Мапа за сарадњу у процесу доношења одлука;
- Студијска посета Уреду за удруге Владе Републике Хрватске и
- Студијска посета за умрежавање и упознавање са праксама дијалога ОЦД и јавних власти у Шведској (за одабране представнике ОЦД).

1.4.3. Експертска и менторска подршка

Организацијама укљученим у Програм подршке пројектима „Дијалог промена“ ће на располагању бити додатна **менторска и експертска подршка**, која им је потребна за реализацију њихових пројеката. БОШ ће организацијама пружати менторску подршку за финансијско управљање и програмско спровођење пројеката. Поред финансијског и програмског менторства, организације ће имати на располагању и експертску подршку Центра за јавне политике ЕУ Универзитета у Београду који ће повезати одабране организације са одговарајућим експертима у областима које су у фокусу дијалога у оквиру конкретног пројекта. Ова врста менторске подршке за дијалог о јавним политикама је на располагању под условом да организације покажу да су им специфична додатна знања и вештине потребне за реализацију њихових пројеката.

2. Правила и услови за учешће организација цивилног друштва у Програму подршке пројектима „Дијалог промена“

Овим Позивом се дефинишу правила и услови за учешће који се односе на:

- организације цивилног друштва које се могу пријавити за учешће (у својству носиоца пројекта или партнера на пројекту),
- активности које могу да буду подржане и
- дозвољене и недозвољене трошкове.

2.1. Општи услови за учешће

Подршка је **намењена организацијама цивилног друштва** које су регистроване као удружења, фондације или задужбине, у складу са важећим Законом о удружењима или Законом о задужбинама и фондацијама. Организације цивилног друштва могу предложити пројекте самостално (као носилац пројекта) или у партнерству (било као носилац пројекта или као партнер на пројекту). Партнерства нису обавезна. Партнерство чине носилац пројекта и једна или више партнерских организација.

Очекује се да принципи родне равноправности, недискриминације и једнаких шанси прожимају циљеве, очекиване резултате и све активности предложених пројеката.

Програм подршке пројектима „Дијалог промена“ се спроводи у два пројектна циклуса. На Позив за други циклус, право да конкуришу имају и ОЦД које су добиле подршку у првом циклусу

2.1.1. Носилац пројекта

Ко је носилац пројекта?

Носилац пројекта је организација цивилног друштва која подноси предлог пројекта (самостално или у партнерству са другим организацијама). Носилац пројекта преузима правну одговорност за спровођење активности на пројекту (као и спровођење активности партнера, уколико их има) и са БОШ-ом потписује уговор о спровођењу пројекта.

Критеријуми за носиоце пројекта

Организација цивилног друштва која конкурише за подршку у оквиру програма Дијалог промена **може бити носилац пројекта** ако испуњава следеће **техничке критеријуме**:

- да је правно лице;
- да је непрофитна;
- да има доказано искуство у покретању дијалога са јавним властима на локалном и/или националном нивоу;
- да је регистрована у складу са важећим Законом о удружењима⁴ или Законом о задужбинама и фондацијама⁵, и
- да има управљачке капацитете, професионалне компетенције и квалификације

потребне за успешно извршење предложених активности.

Носилац пројекта не може бити представништво стране организације цивилног друштва или међународне организације, као ни образовна установа, орган државне управе, медиј (осим ако је издавач медија регистрован као удружење, фондација или задужбина, јер у том случају пројекат подноси издавач), нити било које правно лице које је профитног карактера (компаније, акционарска друштва, предузетници и сл.).

Поред техничких критеријума, за организације цивилног друштва које желе да буду носиоци пројекта важно је да испуњавају неке од наведених **програмских критеријума**:

- да су својим деловањем утемељене у локалној заједници што значи да се баве темама које су важне за заједницу и да у свој рад укључују суграђане;
- да су својим претходним активностима покретале и учествовале у дијалогу са јавним властима или радиле на унапређењу квалитета дијалога са јавним властима;
- да јасно покажу на који начин су њихове активности којима доприносе развоју заједнице повезане са јавним политикама, процесом ЕУ интеграција и да су способне да суграђанима пренесу значај, потребу и повезаност сопствених активности са развојем заједнице и
- да покажу претходну праксу и способност за активно укључивање грађана у спровођење пројекта.

Носилац пројекта треба **да поседује одговарајуће капацитете** за припрему и извођење предложеног пројекта, као и за учешће у свим другим активностима на Програму подршке пројектима „Дијалог промена“. Под одговарајућим капацитетима подразумева се да носилац пројекта поседује људске и административне ресурсе потребне за реализацију предложеног пројекта и за учешће у свим активностима Програма подршке пројектима „Дијалог промена“.

Носилац пројекта у обавези је да на меморандуму организације потпише изјаву оучешћу на пројекту (ДП_Анекс 1_Изјава носиоца).

⁴ Закон о удружењима (Сл. гласник РС", бр. 51/2009, 99/2011 - др. закони и 44/2018 - др. закон)

⁵ Закон о задужбинама и фондацијама (Сл. гласник РС", бр. 88/2010, 99/2011 - др. закон и 44/2018 - др. зако

2.1.2. Партнерске организације

Ко је партнерска организација?

Подносилац пројекта може (али није у обавези) да поднесе предлог пројекта у партнерству. Партнерска организација је организација цивилног друштва која се заједно са носиоцем пројекта пријављује за учешће у Програму подршке пројектима „Дијалог промена“. Уколико се пријава подноси у партнерству, потребно је да све партнерске организације учествују у осмишљавању и спровођењу предложеног пројекта, као и у осталим активностима у оквиру Програма подршке пројектима „Дијалог промена“. Од носиоца пројекта се очекује да у пријави јасно наведе улогу партнера у спровођењу активности предвиђених предлогом пројекта.

Критеријуми за партнерске организације

За партнерске организације **важе исти критеријуми** као и за носиоца пројекта (види одељак 2.1.1).

Трошкови које направе партнери на пројекту у току спровођења пројекта се сматрају оправданим на исти начин и под истим условима као да их је направио носилац пројекта.

2.2. Активности за које се може тражити подршка кроз Програм подршке пројектима „Дијалог промена“

Биће подржане активности којима се оснажује улога цивилног друштва у реформским процесима и процесу приступања Србије Европској унији. Неопходно је да подржане активности буду засноване на покретању, учествовању у дијалогу са јавним властима, као и унапређењу квалитета дијалога ради решавања проблема или искоришћавања развојних потенцијала у заједници.

Шта очекујемо од успешних предлога пројектних идеја?

Организације цивилног друштва које желе да буду подржане треба да:

- 1) јасно идентификују проблем у својим заједницама;
- 2) идентификују конкретне јавне политике које на локалном или националном нивоу утичу на уочени проблем (одговарајуће стратегије, планови, закони, одлуке, прописи и стандарди, постојеће институције и њихов начин рада, процедуре примене закона или стандарда и томе слично);
- 3) предложе реалистичан план активности за решавање проблема који почива на иницирању, учествовању у дијалогу са јавним властима или на унапређењу постојећег дијалога са јавним властима о конкретном проблему;
- 4) покажу да поседују капацитете да дају мерљив допринос решењу проблема (располажу са довољно ангажованих особа и сарадника који имају релевантна знања и вештине, имају развијену сарадњу са актерима који ће бити укључени у решавање проблема итд.);
- 5) покажу спремност да дијалог са јавним властима заснивају на доказима/чињеницама/информацијама утемељеним у истраживањима;
- 6) покажу да поседују капацитете да у процес решавања проблема укључе грађане

(на пример: имају развијену мрежу волонтера, имају већ успостављене праксе сарадње са грађанима, развили су устаљене канале комуникације са грађанима путем друштвених мрежа, јавних догађаја или редовних састанака итд.);

- 7) разумеју значај и потребу благовремене комуникације активности и постигнутих резултата у дијалогу са јавним властима, и
- 8) у стању су да израде и представе план комуникације активности и резултата дијалога широј јавности.

У складу са постојећим и могућим будућим мерама превенције и заштите од COVID - 19 вируса и осталих непредвиђених друштвених околности, које могу укључивати избегавање контаката и/или забрану окупљања, организације треба да рад са јавним властима и грађанима ускладе са препорукама надлежних органа те да предвиде одговарајуће моделе за прилагођавање рада са јавним властима и грађанима.

Следеће активности **су прихватљиве**:

- 1) увођење нових и унапређење постојећих пракси дијалога ОЦД и јавних власти;
- 2) кампање ОЦД које укључују доносиоце одлука и воде ка изменама у стратешком, нормативном, институционалном оквиру, стављању теме на агенду доносиоца одлука или унапређењу рада институција;
- 3) прикупљање доказа, података и информација потребних за развијање аргумената за делотворан дијалог о јавним политикама са јавним властима;
- 4) изградња капацитета о учешћу недржавних актера у процесима доношења одлука;
- 5) увођење нових и иновативних алата за побољшање учешћа грађана у развоју јавних политика;
- 6) активности и иновативне стратегије усмерене на подизање свести о значају заједничког деловања на развоју заједнице;
- 7) израда докумената јавних политика, спровођење истраживања, израда извештаја на основу спроведених активности мониторинга или евалуације конкретне јавне политике;
- 8) развој заједничких платформи, мрежа или партнерстава за праћење јавних политика ради унапређења њиховог спровођења;
- 9) комуникационе активности које прате дијалог ОЦД, других невладиних актера и јавних власти у дијалогу за решавање проблема или унапређење јавних политика;
- 10) организовање јавних догађаја, дебата и јавних расправа;
- 11) кампање јавног заговарања и
- 12) активности које промовишу високе стандарде у дијалогу ОЦД и јавних власти и ефикасну примену правног оквира за различите јавне политике и стратегије.

Листа наведених активности није коначна. Прихватљиве су и друге активности уколико се њима доприноси остварењу очекиваних резултата и постизању циљева Програма подршке пројектима „Дијалог промена“.

Следеће активности **нису дозвољене и не могу бити подржане**:

- 1) Све активности којима се остварује профит;
- 2) Све активности организација цивилног друштва за које је већ обезбеђено финансирање из других извора (што ће бити проверавано током самог спровођења одобрених пројеката);
- 3) Појединачно учешће чланова или запослених у организацији на конференцијама, семинарима и радионицама које нису у вези са остварењем очекиваних резултата и циљева Програма и наменом подршке;
- 4) Иницијативе повезане са подршком политичким партијама и актерима који

- учествују на изборима, и
- 5) Иницијативе које својим активностима дискриминишу било коју групу грађана/ки.

2.3. Дозвољени и недозвољени трошкови у оквиру програма подршке Дијалог промена

2.3.1. Шта су дозвољени трошкови?

Дозвољени трошкови су сви трошкови у вези са спровођењем пројектних активности који су предвиђени предлогом буџета пројекта и одобрени у поступку селекције. Ту спадају:

Трошкови људских ресурса (плате, хонорари)

Хонорари екстерних консултаната: Носилац пројекта може да, уколико је за остварење резултата предложеног пројекта то потребно, ангажује екстерне консултанте односно спољне сараднике, друга физичка или правна лица, за обављање неког посла који је предвиђен пројектом. Очекује се да носилац (и партнери на пројекту, уколико је предвиђено да се пројекат изводи у партнерству), највећи део пројекта изводи/е сами и да већ поседују већину потребних људских ресурса.

Остали директни трошкови за спровођење пројектних активности (на пример, трошкови организовања јавних догађаја, смештај, путни трошкови, трошкови потребни за спровођење истраживања, дизајн, штампа публикација итд.).

Трошкови за комуникационе и промотивне активности се односе на информисање јавности о резултатима предложених пројеката путем медија (штампаних, електронских), путем друштвених мрежа, јавних догађаја и слично. Ту спадају оглашавање, продукција промотивних видео и других материјала, организација промотивних догађаја и томе слично.

Административни трошкови, који износе максимално 7% од горе побројаних директних трошкова, а који се односе на плаћање закупа простора, одржавања, интернета, телефона и слично. Трошкови из ове буџетске линије се не правдају, али се рачуни морају чувати 7 година од датума предаје финалног финансијског извештаја БОШ-у. Административни трошкови који су у вези са закупом простора, одржавања, интернета, телефона и слично могу се уврстити искључиво у ову категорију трошкова (у другом категоријама трошкова неће бити дозвољене ове врсте трошкова).

2.3.2. Шта су недозвољени и неоправдани трошкови?

Следеће врсте трошкова нису дозвољене или нису оправдане:

- **порез на додату вредност (ПДВ) није оправдани трошак** и потребно је да трошкови буду приказани без ПДВ-а. Организације које буду подржане ће бити у могућности да се ослободе од плаћања ПДВ-а за све трошкове на које се плаћа ПДВ (смештај, угоститељске услуге, штампа итд.). Сви остали трошкови у предлогу буџета, који у себи на садрже ПДВ већ остале врсте пореза, морају да буду представљени у бруто износивама (на пример плате, хонорари и други трошкови);

- камате и други дугови који су настали пре почетка пројекта и у току трајања пројекта;
- куповина аутомобила или непокретности, финансирање грађевинских радова на непокретностима у власништву носиоца пројекта или над којима носилац пројекта остварује право закупа;
- финансирање или делимично финансирање активности јавних власти и корисника буџета Републике Србије;
- плате и хонорари службеника јавне управе, за активности које спадају у њихов редован посао;
- финансијска подршка која се планира за подршку другим организацијама цивилног друштва у форми донације.

2.4. Број дозвољених пријава

У оквиру овог позива заинтересоване организације могу да се пријаве **само са једним предлогом пројекта**, било у статусу носиоца пројекта, било у статусу партнерске организације.

3. Правила за подношење пријава

3.1. Како изгледа процес пријаве?

Организације које желе да учествују у Програму се пријављују подношењем предлога за решавање конкретних проблема путем успостављања дијалога са јавним властима.

Процес пријављивања се састоји из две фазе. Организације ће најпре дати предлог у форми пројектне идеје за решавање одређеног проблема (**Фаза 1**), након чега одабране организације своје идеје развијају до комплетних предлога пројекта са којима конкуришу за учешће (**Фаза 2**).

Фаза 1: Пројектне идеје

У првој фази селекције од организација се очекује да у форми концепта пројекта, односно пројектне идеје јасно опишу проблем који желе да реше, да опишу које резултате желе да постигну односно каква решења предвиђају, да предложе активности којима сматрају да се проблем може решити, као и да идентификују све оне актере који им у том послу могу помоћи.

Све пројектне идеје се морају поднети на прописаним формуларима који су доступни [ОВДЕ](#).

Селекција након Фазе 1

Након подношења пројектних идеја, селекциона комисија ће одабрати 30 организација цивилног друштва чије ће пројектне идеје ући у Фазу 2 пријављивања за учешће. Критеријуми и више информација о процесу селекције могу се наћи у одељку 4.1 ових Смерница.

Фаза 2: Предлози пројекта

За одабраних 30 организација биће организован предселекциони тренинг током кога ће

од БОШ тима добити подршку и смернице за даљи развој пројектних идеја до нивоа разрађених предлога пројеката. Предселекциони тренинг ће вероватно бити организован коришћењем интернет платформи и алата о чему ће учесници који прођу у Фазу 2 бити благовремено обавештени. За достављање предлога пројеката обавезно треба користити прописане обрасце које ће БОШ тим накнадно доставити.

Селекција након Фазе 2

Након подношења пуних предлога пројеката, селекциона комисија ће одабрати до 21 организација цивилног друштва које ће бити подржане у оквиру II циклуса подршке Програма Дијалог промена.

3.2. Како поднети предлог пројекта за учешће на Програму подршке пројектима „Дијалог промена“?

Подношење предлога пројеката за учешће на Програму подршке пројектима „Дијалог промена“ се **врши искључиво електронским путем** преко онлајн платформе којој можете приступити [ОВДЕ](#). Предлози пројеката који буду достављени на други начин (поштом, имејлом или лично) неће бити разматрани.

3.3. Упутство за електронску пријаву у Фази 1 селекције

У Фази 1, подношење пројектних идеја врши се путем онлајн платформе коме можете приступити [ОВДЕ](#). Платформа садржи следеће делове:

- 1) основни подаци о подносиоцу пројекта;
- 2) неопходна пројектна документа (видети одељак 3.4) која се постављају као прилози директно у онлајн формулар (у форматима наведеним на платформи).

Уколико подносилац жели да добије потврду на мејл о успешно поднетој пријави пројектне идеје, потребно је да на крају онлајн формулара одабере опцију **“Пошаљи ми копију пријаве на имејл”**.

3.4. Неопходна документација за подношење пријаве у Фази 1

За пријаву пројектне идеје потребно је приложити документацију:

- **Пријавни формулар за подношење пројектне идеје** (образац ДП_Пријавни формулар), и
- **Изјава носиоца пројекта**, (образац ДП_Анекс 1_Изјава носиоца).

За пријаву се **обавезно** користе горенаведени обрасци које можете преузети [ОВДЕ](#).

3.5. Пријаве за учешће у Фази 2

За пријаву предлога пројеката потребно је приложити следећу документацију:

- **Пријавни формулар за подношење** предлога пројеката (образац ДП_Предлог пројекта);

- Предлог буџета (образац ДП_Предлог буџета пројекта);
- Матрица логичког оквира (образац ДП_Матрица);
- Изјава носиоца пројекта (образац ДП_Анекс 1_Изјава носиоца);
- Изјава партнерске организације (уколико се пројекат планира у партнерству 2 или више организација, образац ДП_Анекс 2_Изјава партнера);

За пријаву у Фази 2 се обавезно користе прописани обрасци које ће тим БОШ-а благовремено доставити. Одабране организације за учешће у Фази 2 селекције добиће од БОШ тима благовремено детаљна упутства у вези са даљим корацима за пријаве, након завршетка Фазе 1, односно након селекције поднетих пројектних идеја.

3.6. Рок за подношење пројекта

Позив за подношење пројектних идеја је отворен од **26. априла 2022. године**.

Рок за подношење пројектних идеја је **20. мај 2022. године, до 15:00 часова**.

Молимо подносиоце пријава да узму у обзир могуће техничке проблеме и своје пројектне идеје не шаљу у последњем тренутку, а нарочито не у последњих сат времена.

Подношење предлога пројектних идеја након постављеног рока неће бити могуће.

3.7. Додатне информације

Заинтересоване организације могу да добију додатна појашњења у вези са позивом и условима за учешће у програму подршке „Дијалог промена“ и поступком подношења пројектних идеја електронским путем на адресу diialogpromena@bos.rs најкасније **до 16. маја 2022. године, до 15:00 часова**. БОШ није обавезан да пружи додатна појашњења за питања послата након овог рока.

ВАЖНА НАПОМЕНА: У циљу обезбеђивања једнаких услова за све организације цивилног друштва које се пријављују за учешће, **Београдска отворена школа не може да даје мишљење о циљевима, очекиваним резултатима и активностима појединачних предложених пројектних идеја**, као и о другим елементима предлога током трајања пријављивања за учешће у Фази 1.

4. Оцена предложених пројектних идеја

4.1.1 Критеријуми за оцену пријава у Фази 1

Достављене пројектне идеје у Фази 1 ће оцењивати Комисија за избор пројектних идеја (у даљем тексту: Комисија). Комисија ће бити сачињена од независних експерата из области развоја цивилног друштва и учешћа ОЦД у процесе доношења одлука и унапређења јавних политика. Рад Комисије ће пратити представници БОШ-а.

Пријављене пројектне идеје ће бити оцењене у складу са следећим критеријумима:

Критеријуми за оцењивање пријављених пројектних идеја у Фази 1 селекције	Максимална оцена
<p>Релевантност предлога у односу на циљеве и очекиване резултате Програма Дијалог промена (одељак 1.2. Смерница)</p> <ul style="list-style-type: none"> предлог пројектне идеје доприноси достизању очекиваних резултата и циљева програма Дијалог промена; веза између циљева и очекиваних резултата Програма и циљева и очекиваних резултата пројектне идеје је јасно описана. 	10
<p>Релевантност предлога пројектне идеје у односу на проблеме који су препознати предлогом пројектне идеје и овим Програмом (одељак 1.1.1. Смерница), као и у односу на стварне потребе циљних група у заједници:</p> <ul style="list-style-type: none"> пројектна идеја указује да је идентификовани проблем од значаја за грађане у заједници; предлог јасно описује везу између уоченог проблема и релевантног оквира јавне политике; циљне групе и крајњи корисници су јасно одабрани и одређени у складу са препознатим проблемом; предложени метод за решавање проблема кроз дијалог са јавним властима је адекватан идентификованом проблему у заједници (след корака, идентификовани релевантни актери и начини њиховог укључивања у пројекат); предложена пројектна идеја је реалистична, односно има реалне изгледе да доведе до промене коју носилац пројекта очекује. 	20
<p>Кохерентност предлога пројектне идеје:</p> <ul style="list-style-type: none"> веза између предложених активности, очекиваних резултата и циљева предлога је јасна (активности доприносе остварењу резултата, а резултати доводе до остварења циљева); праћење спровођења одабране јавне политике је логично уклопљено у циљеве, резултате и активности пројекта. 	10

<p>Квалитет и одрживост успостављеног дијалога са јавним властима:</p> <ul style="list-style-type: none">• пројектна идеја је заснована на иницирању и учествовању у дијалогу са јавним властима или на унапређењу већ постојећег оквира и пракси дијалога ОЦД са јавним властима;• предлог садржи јасан и реалистичан план за дијалог са јавним властима усмерен ка остварењу резултата и постизању циљева пројекта.	10
<p>Утемељеност подносиоца предлога у заједници:</p> <ul style="list-style-type: none">• подносилац предлога је у својим активностима усмерен на решавање проблема шире заједнице;• подносилац се у свом деловању ослања на друге актере и заинтересоване стране у заједници са којима дели заједнички интерес.	10
<p>Комуникација са јавношћу и сарадња са медијима:</p> <ul style="list-style-type: none">• подносилац предлога има развијене профиле на друштвеним мрежама (Фејсбук, Твитер, Инстаграм, Јутјуб и слично) које активно користи у комуникацији са грађанима;• подносилац предлога има развијену сарадњу са медијима;• подносилац предлога је дао јасан план за комуникацију резултата и активности на пројекту.	10
<p>Потребни ресурси и капацитети подносиоца предлога:</p> <ul style="list-style-type: none">• подносилац предлога је реалистично проценио потребне људске ресурсе за реализацију пројектне идеје (за управљање пројектом, финансијско управљање, специфична експертска знања);• подносилац предлога има на располагању потребне ресурсе и капацитете (довољан број ангажованих чланова тима који располажу релевантним знањем и искуством за спровођење пројектне идеје);• предложени буџет је реалистичан, трошкови су реално процењени и предвиђена средства су довољна за реализацију планираних активности;• предложени буџет је у складу са предложеним активностима, као и оквирима који су дати у Смерницама.	10
<p>Потенцијал за дугорочни допринос развоју дијалога на локалном или националном нивоу (одрживост пројекта):</p> <ul style="list-style-type: none">• подносилац предлога препознаје дијалог са јавним властима за решавање проблема у заједници као свој дугорочни приоритет;• подносилац предлога примењује транспарентност, одговорност, демократичност и недискриминацију као принципе у свом раду;	20

<ul style="list-style-type: none"> • подносилац предлога показује склоност за сарадњу са различитим актерима у својој заједници у циљу унапређења услова живота у заједници; • подносилац предлога разуме утицај процеса ЕУ интеграција на развој друштва у Србији. 	
Укупан максималан број поена	100

4.2. Обавештавање о резултатима конкурса у Фази 1

Комисија за оцену пријава саставиће ранг листу поднетих предлога пројектних идеја, у складу са критеријумима за оцену пријава наведених у одељку 4.1. ових Смерница.

Подносилац пријаве ће бити обавештен о резултатима Фаза 1 путем званичног имејла dijalogpromena@bos.rs.

4.3. Стандардна правила и праксе Европске уније

Организације које буду учествовале у програму подршке „Дијалог промена“ ће бити у обавези да примењују стандардна правила и праксе за спровођење пројеката које се примењују у Европској унији, што ће бити регулисано кроз уговоре које ће БОШ потписати са подржаним организацијама.

5. Оквирни временски период за реализацију Програма

Програм Дијалог промена	период / датум	Време
1. Отварање позива за достављање пројектних идеја Фаза 1.	26. април 2022.	/
2. Инфо сесија	11. мај 2022.	12.00
3. Крајњи рок за питања у вези са Програмом и поступком подношења предлога пројектних идеја	16. мај 2022.	15.00

4. Крајњи рок за одговоре на питања у вези са Програмом и поступком подношења предлога пројектних идеја	18. мај 2022.	17.00
5. Крајњи рок за подношење предлога пројектних идеја	20. мај 2022.	15.00
6. Објављивање листе одабраних пројектних идеја за учешће у Фази 2 селекције	Јун 2022.	/
7. Предселекциони тренинг	Јун 2022.	/
8. Подношење целокупног предлога пројекта Фаза 2	Јул 2022.	/
9. Информисање подносилаца пријава о резултатима селекције у Фази 2	Август - септембар 2022.	/
10. Усаглашавање документација са подржаним организацијама цивилног друштва	Август - септембар 2022.	
10. Потписивање уговора о спровођењу пројекта са БОШ-ом и уводни тренинг	Октобар 2022.	/
11. Очекивани почетак спровођења одобрених пројекта	1. октобар 2022.	/
12. Крајњи рок за завршетак спровођења пројекта	31. јул 2023.	/

*Ово је оквирни временски период, осим за датуме наведене у тачкама 2, 3 и 4. Београдска отворена школа задржава право да измени временски оквир у горе представљеној табели. У овом случају измењена табела са временским периодом за реализацију Програма ће бити објављена на интернет странама пројекта (dijalogpromena.bos.rs) и Београдске отворене школе (www.bos.rs).

6. Правила видљивости и приступ информацијама

Овај Позив је јаван и отворен за све учеснике који задовољавају критеријуме наведене у Смерницама. Сви учесници који поднесу пријаву ће бити у могућности да остваре увид у документа која настају у процесу оцењивања њихове пријаве. Поднети предлози пројектних идеја и пројеката се сматрају ауторским делом и неће бити стављени на увид нити дистрибуирани другим лицима осим члановима евалуационе Комисије. Од организација које буду подржане се очекује да јасно назначе да пројекат подржава Европска унија, у оквиру пројекта Дијалог промена, који спроводи Београдска отворена школа (БОШ) у партнерству са Министарством за људска и мањинска права и друштвени дијалог Владе Републике Србије, Републичким секретаријатом за јавне политике Владе Републике Србије, Универзитетом у Београду, Међународним центром „Олоф Палме“ и у сарадњи са Уредом за удруге Владе Републике Хрватске. Све комуникационе активности и писани материјали настали у току спровођења пројеката морају бити у складу са правилима видљивости која важе за пројекте подржане од стране Европске уније.

7. Контакти

Питања, захтеви за додатна појашњења и одговори у вези са самим Позивом и поступком подношења предлога пројеката се могу слати искључиво електронским путем на адресу dijalogpromena@bos.rs.